

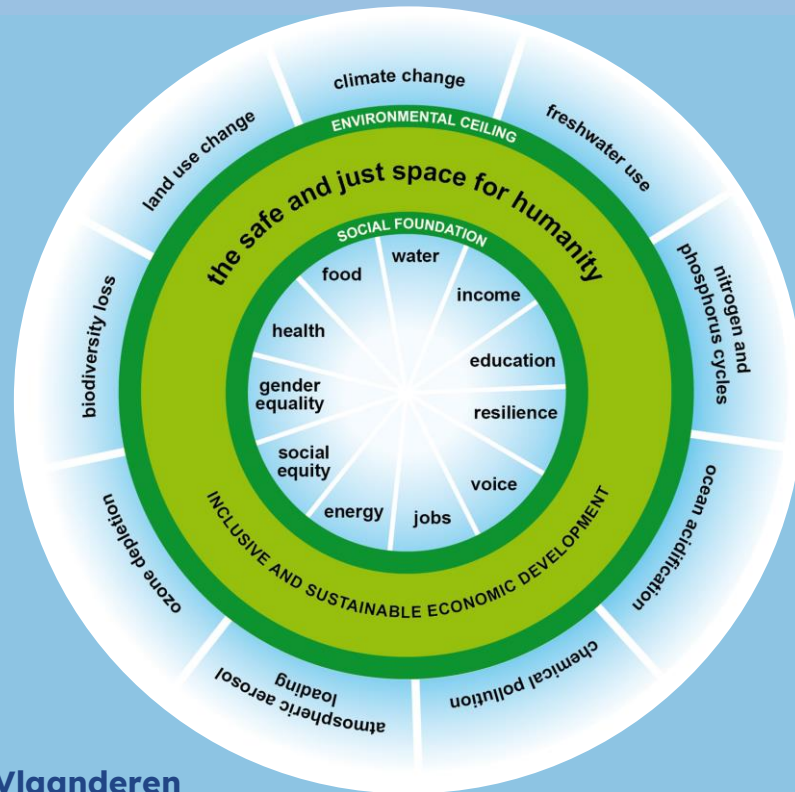

Reset. Vlaanderen

RICHTING
EERLIJKE TRANSITIE

Reset.Vlaanderen: aangename kennismaking!

Reset.Vlaanderen is een **netwerk** van organisaties die werken aan een **eerlijke transitie** in Vlaanderen. Met 'transitie' bedoelen we de overgang naar een duurzamere manier van leven.

Wie is Reset.Vlaanderen?

Op welke vragen zoek Reset.Vlaanderen een antwoord?

Kunnen zorg, duurzaamheid en werkbaar werk samen gaan?

Hoe kunnen ook mensen in armoede duurzame maatregelen nemen?

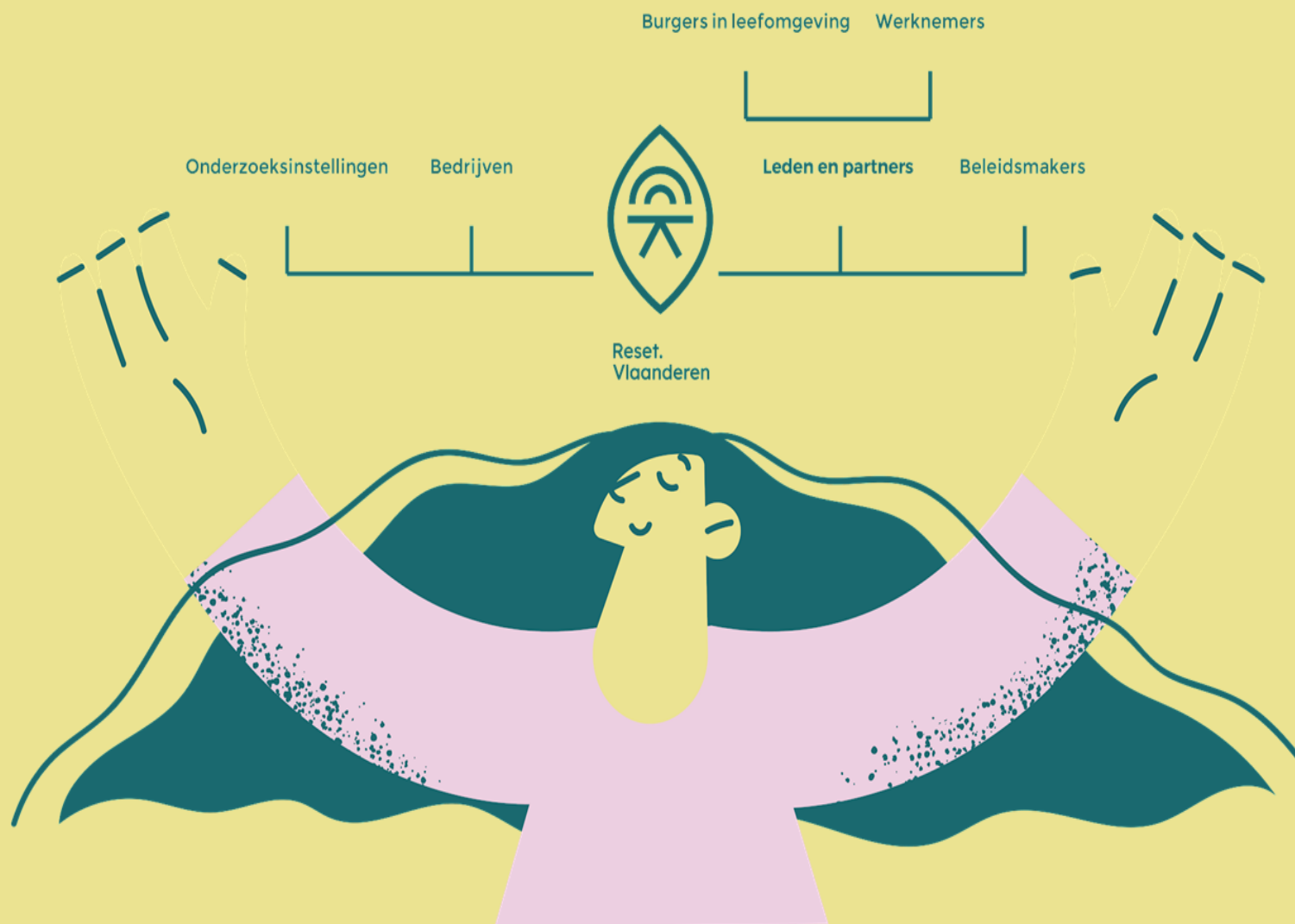

Hoe kan jouw bedrijf energie besparen, samen met de werknemers?

Wat zijn goede voorbeelden van eerlijke transitie? Hoe kunnen we die verspreiden?

Just Transition Guidelines

VOORWAARDE?

International
Labour
Organization

Voldoende **financiering en investeringen** in sectoren en gebieden die een transitie moeten doormaken met extra aandacht voor kwetsbare landen;

Sociaal overleg en een democratische raadpleging van de verschillende sociale partners en stakeholders over de domeinen heen;

Voldoende wetenschappelijk onderzoek en doorrekening van impact op gemeenschappen en werkgelegenheid;

Een degelijk plan voor economische diversificatie die gemeenschappen stabiliteit biedt en waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten.

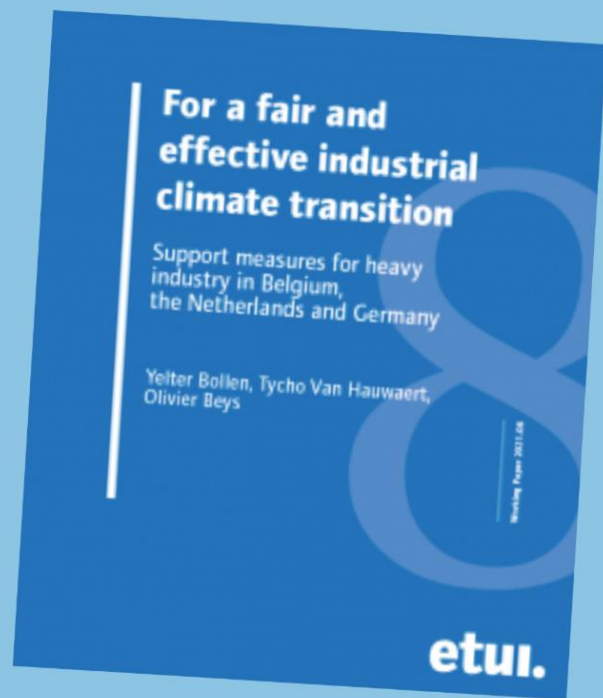

Reset.Vlaanderen vzw

- **Empowerment** van doelgroepen die vandaag niet of minder betrokken zijn door het delen van voorbeelden van eerlijke transitie-processen en -plannen, het faciliteren van peer-to-peer uitwisseling van vaardigheden en ervaringen, en capaciteitsopbouw op het gebied van eerlijke transitie.
- **Documenteren van beste praktijken** in processen van sociale dialoog door o.a. interviews, video's, rapporten en case studies.
- **Opstarten en ondersteunen van maatschappelijke dialoogprocessen** met vakbonden, gemeenschappen, overheid en bedrijfsleven, met deelname van investeerders en experts.
- **Strategische input** voor nationale en mondiale beleidsdialogen en planning over een rechtvaardige transitie.

Werknemers als hefboom voor een circulaire economie

We zoeken goede voorbeelden uit verschillende landen van werknemers die betrokken zijn bij circulaire economie op de werkvloer. We bekijken hoe we die voorbeelden in Vlaanderen kunnen realiseren.

"Willen we dat de ecologische transitie slaagt? Dan moet de industrie ook een totale omslag maken. Aandacht voor werknemers is daarbij erg belangrijk."

Han Van Noten, projectmedewerker

reset.vlaanderen/werknemers-als-hefboom-voor-een-circulaire-economie

Reset. Vlaanderen

Wat is de uitdaging voor onze industrie?

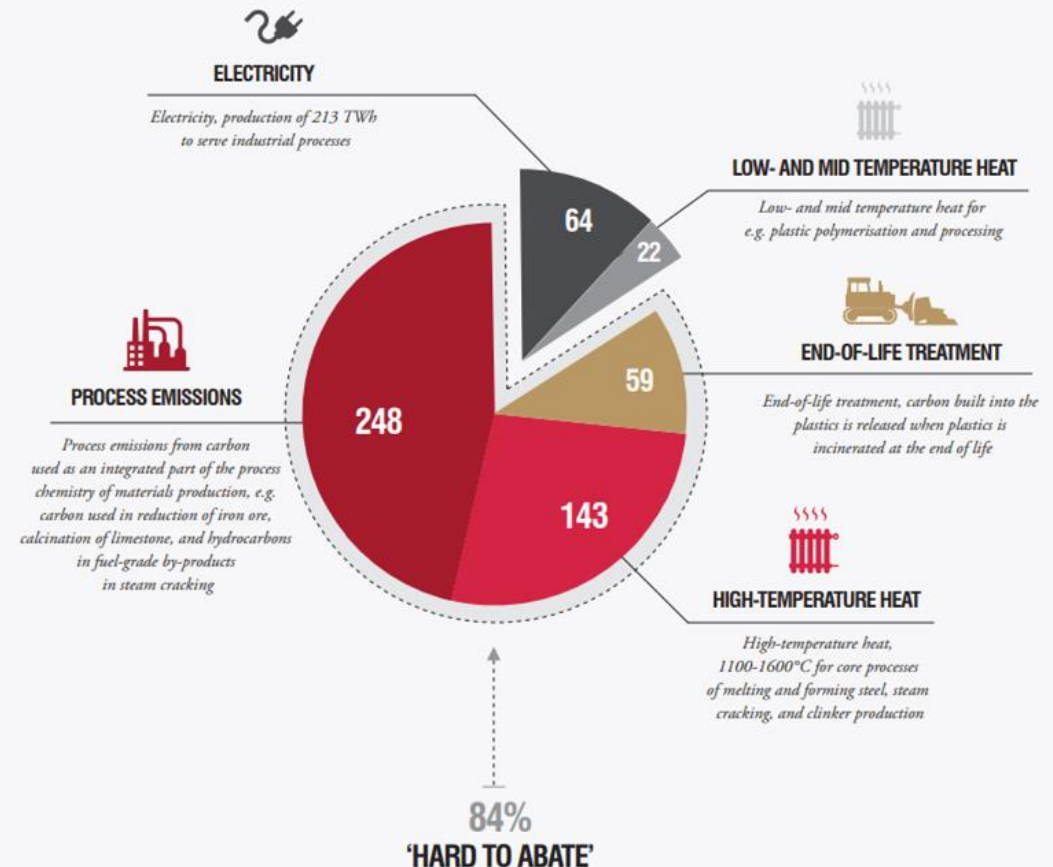
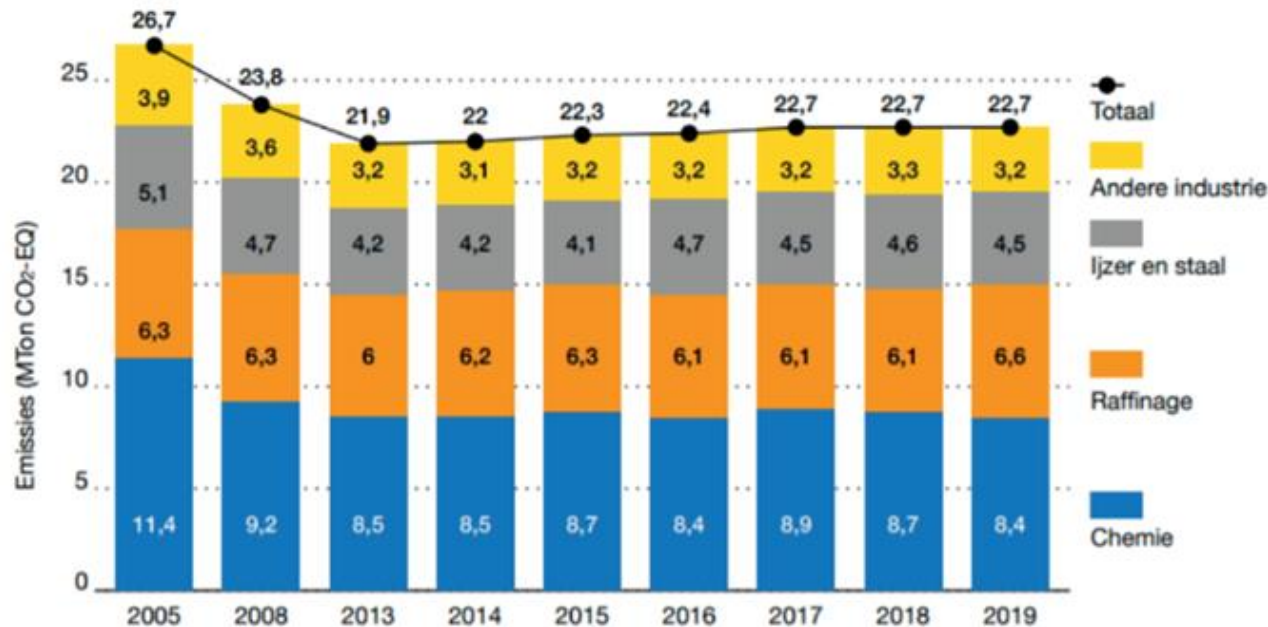
“Om de uitstoot snel te doen dalen, is een radicale transformatie nodig waarin nieuwe processen worden toegepast én opgeschaald”

OECD Regional Development Studies
Regional Industrial Transitions
to Climate Neutrality

OECD

Reset.
Vlaanderen

Technologieën en strategieën:

- 1) Elektrificatie
- 2) Groene waterstof
- 3) Carbon Capture & Storage (CCS)
- 4) Carbon Capture & Utilisation (CCU)
- 5) Biomassa

Stroomverbruik industrie helpt hoger tegen 2030

Het chemiebedrijf BASF overweegt in Antwerpen een switch van aardgas naar elektrische boilers. ©BELGA

TOBE STEEL | 18 november 2022 12:14

Door de omschakeling van olie en aardgas naar elektriciteit gaat het stroomverbruik van de Belgische industrie in sneltempo toenemen. De netbeheerder Elia voorziet tegen 2030 een stijging met 50 procent.

Kijk verder dan enkel de industrie!

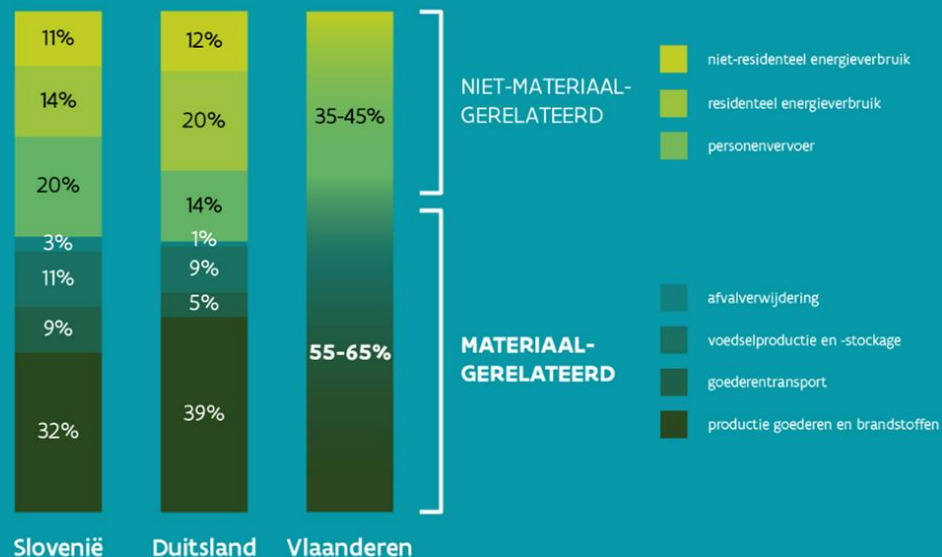

“Bij sommige bedrijven staan de scope-3-emissies in voor zowat 90% van de totale emissies.

Een van de redenen is de materialenvoetafdruk van de verkochte goederen.”

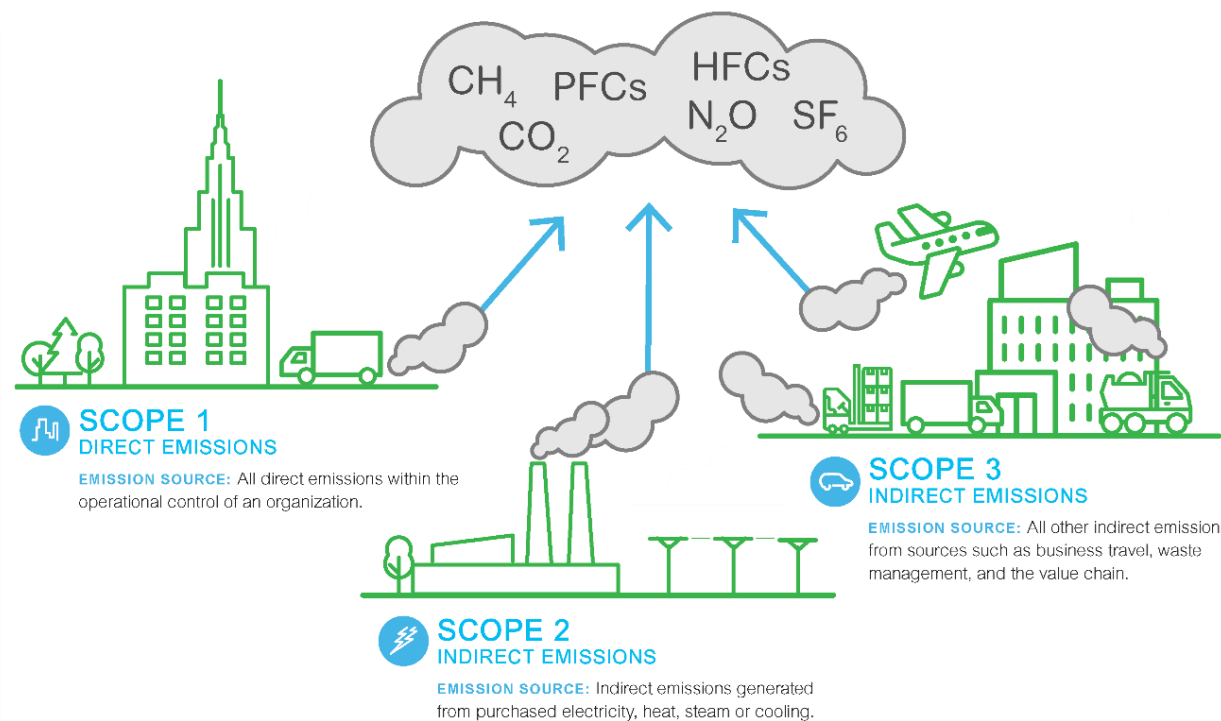
Materialen: een grote bron van broeikasgassen

**AANDEEL
UITSTOOT
PER LAND**

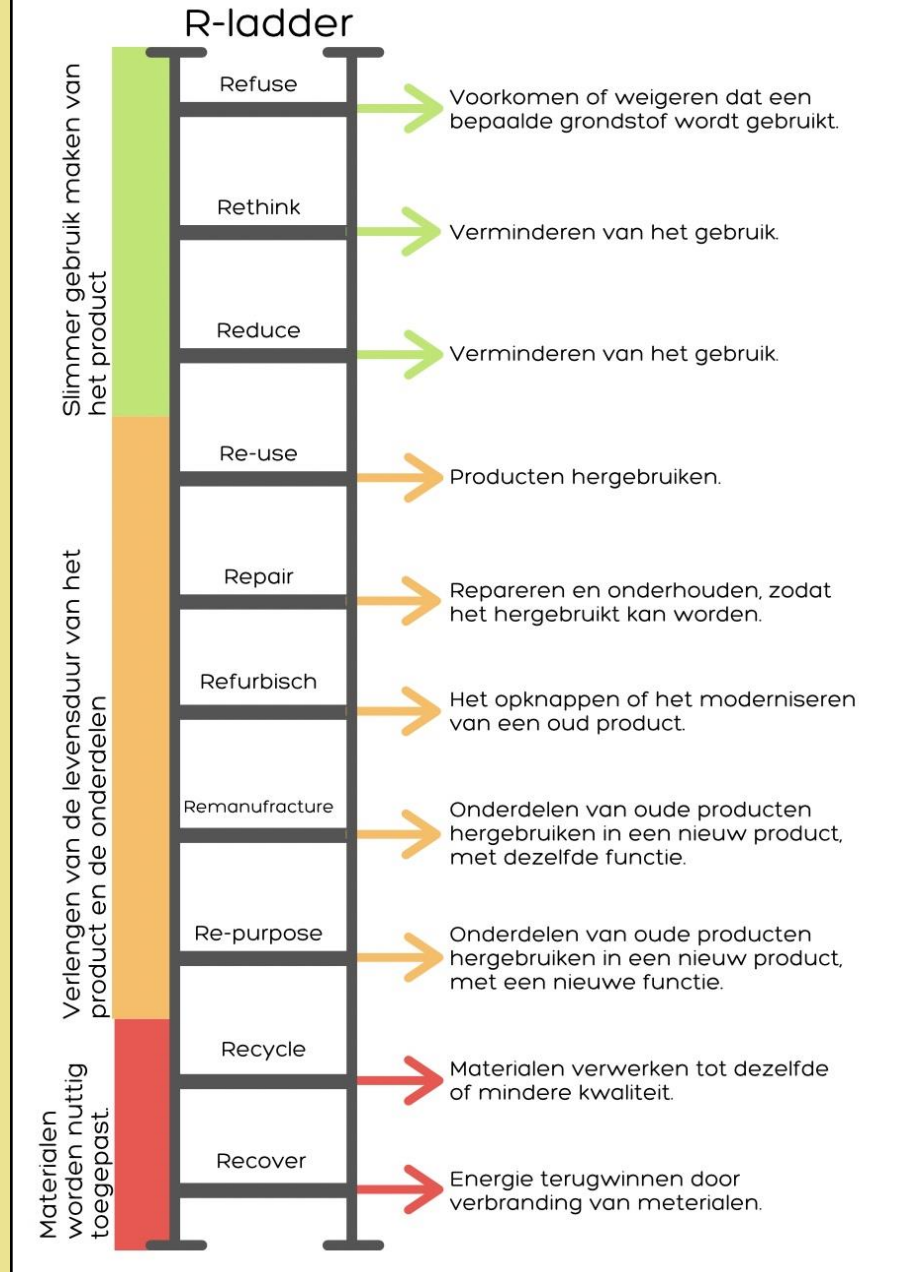
Bron: OESO (2012)
Greenhouse gas
emissions and the
potential for mitiga-
tion from materials
management within
OECD countries.
Vlaanderen: ruwe
berekening OVAM

ATMOSPHERIC GREENHOUSE GASES

“

Met zijn lange traditie van industriële regio in het hart van Europa kan Vlaanderen pionieren in de creatie van een klimaatneutrale, circulaire industrie

De toekomst van industrie is circulair: 3 redenen

1) Voorwaarde voor klimaatneutraliteit:

- Klimaatimpact primaire productie (mijnbouw tot eindproduct)
- Minder energie
- Enige manier die *haalbaar en betaalbaar* is

1) Strategische autonomie:

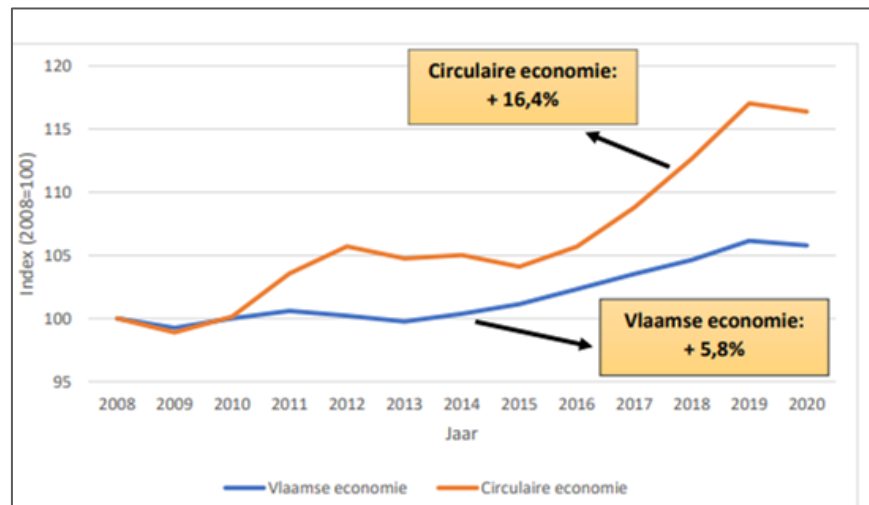
- Minder nieuwe grondstoffen
- Geopolitieke spanningen, fragiele toeleveringsketens
- Schaarse grondstoffen, consumptieniveau's onhoudbaar

1) Innovatie & efficiëntie economie (studie McKinsey):

- Hoger BBP, beter presterende economie
- Minder geld naar import dure grondstoffen
- Materialen verliezen economische waarde niet langer

Just Transition : It's all about the jobs & skills

SAMEN AANPAKKEN!

Reset. Vlaanderen

- Circulaire economie als groeimotor
- Sommige sectoren groeien, anderen krimpen (jobverlies). Netto zou er jobwinst zijn.
- Skills moeten evolueren: levenslang leren als norm
- Hoe vinden we voldoende mensen?
- Goede arbeidsvoorwaarden circulaire economie → integratie industriële waardeketens
- Opportuniteiten voor inclusieve arbeidsmarkt
- 61% van werknemers geeft uit bevraging van ACERTA aan dat klimaatbeleid van bedrijf mee keuze voor nieuwe werkgever kan beïnvloeden.
- 26% van de banen zal aanzienlijke gevolgen ondervinden van de transitie (trinomics)
- “Vooral in landen met sterke afvalsector (VL!) worden wellicht heel wat jobs gecreëerd”.

Welke scenario's zijn best voor de jobs?

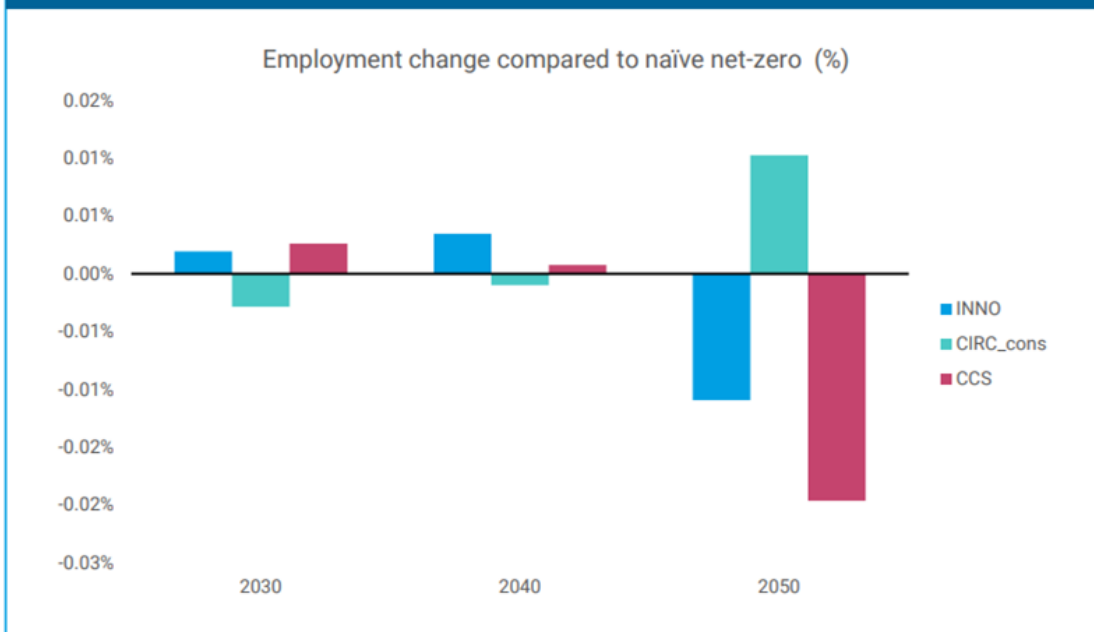
Germany results

ETUI-ECF | Employment effects of decarbonization pathways in EII | 02/06/2022

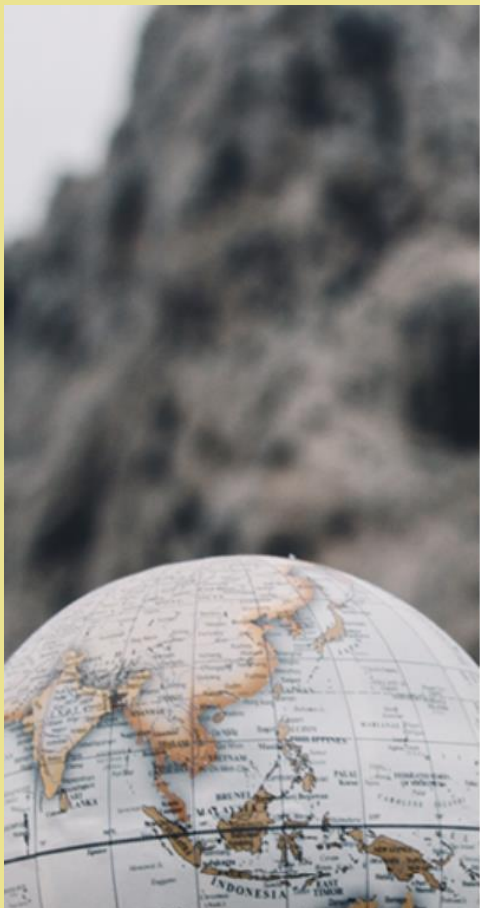
INNO and CCS produces negative long-term impacts, CIRC impacts are dependent on assumption about consumption

Net economy-wide employment

Change in employment compared to reference scenario (%) in the whole economy, Germany
Full private financing, no crowding-out assumed

- By **2030** absolute employment difference (net economy) from the reference scenario is -1200 (*CIRC_cons*) to +1100 (*CCS*) jobs
- By **2050** absolute employment difference (net economy) from the reference scenario is -8100 (*CCS*) to +4200 (*CIRC*) jobs
- In the CIRC scenario, if no passthrough of cost savings is assumed employment outcomes can be much worse (although we do not model effects of profit growth)

Just transition: een klimaat- transitie die nie- mand achterlaat

Hoe kan de vakbond een partner
zijn voor een eerlijke groene toe-
komst?

**Een rechtvaardige transitie houdt
rekening met alle stakeholders, met
als centrale spil in het debat: kwali-
teitsvolle werkgelegenheid én maat-
schappelijke meerwaardecreatie**

**Hoe maken we de aanpassing voor de
werknemers bij verlies van werk, over-
stap naar een andere job of naar een
andere sector behapbaar en verteer-
baar?**

Werknemers als hefboom voor een circulaire economie

eerlijke transitie vraagt

draagvlak

door

betrokkenheid

kennis

ondersteuning

Vakbonden hebben vele **troeven** om draagvlak te creëren voor deze transitie,

maar het belang van de transitie is moeilijk te verzoenen met het klassieke vakbondswerk.

Nood aan kennis en capaciteit bij de professionele medewerkers (focus op sectoren 'metaal' & 'scheikunde')

- **voorbeelden** - aanschouwbaar en motiverend
- **informatie** - interne kennis en capaciteit uitbouwen
- **handvaten** - circulaire economie ideeën integreren in de actuele syndicale werking

RUIM BAAN VOOR ECOPORT IJMUIDEN!

Een klimaat neutrale en circulaire economie. Wie wil dat niet? Elk initiatief dat bijdraagt aan de duurzame en economische ambities van Nederland dienen we met beide handen aan te pakken. Daarom ruim baan voor Ecoport IJmuiden; de nieuwe innovatieve, groene, sociale en circulaire thuisbasis voor de Nederlandse maakindustrie. De tijd is er rijp voor; laten we samen het ijzer smeden nu het heet is.

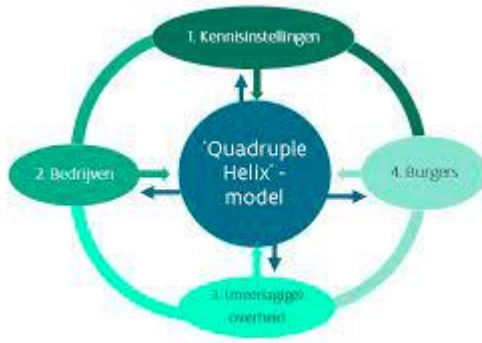
Nood aan Just Transition-plannen

- **Overheid** die transitie grondig onderzoekt, voorbereidt en stuurt is onmisbaar;
 - Departement overschrijdend werken rond groene vaardigheden, een continu afstemmen tussen het departement omgeving.
- Nood aan middelen voor meer **studiewerk** & onderzoek, ook impact op economie en werknemers (oa opleiding);
 - Cijfermatige aanpak: hoeveel jobs en welke profielen zijn er nodig in welke sector en tegen wanneer? Hoe kwetsbaarheden aanpakken?

Nood aan Just Transition-plannen

Reset. Vlaanderen

- Meer **holistische** kijk, gehele waardeketen in beeld
- **Met de WN/omgeving & hun vertegenwoordigers:** sociaal overleg (JT ILO)
 - Investeer in ondersteuning om hefboomen te activeren en bouw zo aan draagvlak
- **Nood aan adaptief onderwijsbeleid (angel!)** met aandacht voor sectoroverschrijdende blik, klimaat transversaal bekijken.
- **Subsidie en investeringsbeleid** in lijn met doelstellingen 2050
- **Transparante plannen** voor
 - Bedrijven (vervolgproject!)
 - Industriële clusters
 - Sectoraal & Vlaams niveau

Reset. Vlaanderen

RICHTING
EERLIJKE TRANSITIE